

โปรแกรมส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์ชาวเขาในการลดอัตราเกิดทารกน้ำหนักน้อย

สุภาวดี อิศรกุล

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

โปรแกรมส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์ชาวเขาในการลดอัตราเกิดทารกน้ำหนักน้อย
(HEALTH PROMOTION PROGRAM FOR TRIBAL PREGNANT WOMEN IN
DECREASING RATE OF LOW BIRTH WEIGHT.)

สุภาวดี อิศรกุล 4837591 RACN/M

พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์: วรณัน ประสารอริคม, Ph.D. (Home Health Care Nursing)
อรพินธ์ เจริญผล, M.Ed (Nursing Administration)

บทคัดย่อ

ปัญหาทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศไทย ถึงแม้กระทรวงสาธารณสุขจะมีแนวปฏิบัติการดูแลหญิงตั้งครรภ์ แต่พบว่าบางพื้นที่ของประเทศไทยที่ยังมีปัญหาหญิงตั้งครรภ์ชาวเขาลดอัตราเกิดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยสูง การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์ชาวเขาในการลดอัตราเกิดทารกน้ำหนักน้อยโดยใช้กระบวนการวิเคราะห์และสังเคราะห์หลักฐานเชิงประจักษ์และเอกสารวิชาการ ประกอบด้วยงานวิจัยที่ทดลอง (ระดับ B) 3 เรื่องและงานวิจัยเชิงพรรณนา (ระดับ C) 13 เรื่อง โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นนี้มีเป้าหมายที่จะเพิ่มคุณภาพการดูแลหญิงตั้งครรภ์ชาวเขาที่มีปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดทารกน้ำหนักน้อยและลดอัตราเกิดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย โดยเพิ่มขึ้นตอนการดูแลเฉพาะสำหรับหญิงตั้งครรภ์ชาวเขาที่มีปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยนอกเหนือจากการรับบริการตามขั้นตอนการฝากครรภ์ของกระทรวงสาธารณสุข

โปรแกรมส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์ชาวเขาในการลดอัตราเกิดทารกน้ำหนักน้อยประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงหญิงตั้งครรภ์ต่อการเกิดทารกน้ำหนักน้อย ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการพยาบาล ขั้นตอนการประเมินผลจากพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์และน้ำหนักทารกหลังคลอด โปรแกรมนี้ได้ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่าสามารถนำไปปฏิบัติในหน่วยฝากครรภ์ได้

การศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่าควรนำโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นไปใช้ร่วมกับการฝากครรภ์ตามขั้นตอนของกระทรวงสาธารณสุข โดยนำไปทดลองปฏิบัติ มีการติดตามประเมินผลเพื่อพัฒนาปรับปรุงโปรแกรมห่างกล่าวให้เหมาะสมต่อไป

**HEALTH PROMOTION PROGRAM FOR TRIBAL PREGNANT WOMEN IN
DECREASING RATE OF LOW BIRTH WEIGHT.**

SUPAWADEE ISARAKUL 4837591 RACN / M

M.N.S. (COMMUNITY HEALTH NURSE PRACTITIONER)

THEMATIC PAPER ADVISORS: WORRANAN PRASANATIKOM, Ph.D.

(Home Health Care Nursing), ORAPIN CHAREONPOL, M.Ed.

(Nursing Administration)

ABSTRACT

Low birth weight is an important problem in Thailand. Although the Public Health departments have established Clinical Nursing Practice Guideline (CNPNG), the prevalence of low birth weight among tribal women in Thailand is much higher than the target. The objective of this study was to develop a health promotion program for tribal women to decrease the incidence of low birth weight. The program was established by analyzing and synthesizing the relevant evidence-based studies. There have been 3 quasi-experimental studies and 13 descriptive studies in Thailand on pregnant tribal women. The goal of the program was to establish quality of nursing guidelines for tribal women who have risk factors for low birth weight deliveries. This is additional to the normal Public Health department ante natal care programs.

The health promotion program for pregnant tribal women comprised 3 steps: assessing the maternal risk factors for low birth weight, intervention, assessing health promotion behavior of pregnant tribal women and weighing the infant after delivery. This program was submitted to experts for correction and modification for feasibility of use at ante-natal care units in the hospitals.

It is recommended that these programs be used at ante-natal care units by the Public Health department. A pilot study using the program in real settings would also be useful for observing its application in practice and for subsequent improvement.

**KEY WORDS: HEALTH PROMOTION / TRIBAL PREGNANT WOMEN /
LOW BIRTH WEIGHT**

203 pp.